

DATARAPPORT FRA GRUNNUNDERSØKELSE

Statens vegvesen
Seilingsled og ferjekai Mindtangen
Oppdrag nr: 1350010025
Rapport nr. 1

Dato: 25.06.2015

Fylke Nordland	Kommune Alstahaug	Sted Mindtangen	UTM Euref89 (sone 33) 03854 73008
Byggherre			
Oppdragsgiver Statens vegvesen Region Nord			
Oppdrag formidlet av Kjetil Løding			
Oppdragsreferanse Oppdragsbekreftelse av 18.5.2015			
Antall sider 5	Tegn.nr 101-110	Bilag.nr. -	Antall tillegg 2

Prosjekt-tittel

Seilingsled og ferjekai Mindtangen

Rapport-tittel

Grunnundersøkelser Datarapport

Oppdrag nr: 1350010025	Rappnr 1	Rev:	Dato: 25.06.2015	Kontr:
Oppdragsleder: Bjørnar Kristiansen		Utarbeidet av: <i>Jon Martin Støver-Hofstad</i> Jon Martin Støver-Hofstad		
SAMMENDRAG				
Det er i forbindelse med planlagt mudring i seilingsled og ny ferjekai på Mindtangen gjennomført grunnundersøkelser fra flåte. Det er gjennomført 19 totalsonderinger og tatt opp 2 prøveserier. Det er i tillegg utført kartlegging av bart fjell ved bruk av dykker. Grunnforholdene er relativt like i alle undersøkte punkter. Det er generelt liten dybde ned til fjell, og i en stor del av området ble bart fjell avdekket. Løsmassene over fjell består stort sett av skjellsand og sand med enkelte innslag av grus og stein. I punktene 5, 8, 9, 13 og 16 er det leire og silt i det nederste laget mot fjell. Dybden til fjell (fra havbunn) varierer fra 0 - 9,6m.				

INNHold

1	INNLEDNING	3
1.1	Prosjekt	3
1.2	Innhold	3
2	UNDERSØKELSER	3
2.1	Feltundersøkelser	3
2.2	Oppmåling	3
2.3	Laboratorieundersøkelser	3
2.4	Resultater	3
3	GRUNNFORHOLD	4
3.1	Løsmasser	4
3.2	Fjell	4

TEGNINGER

Tegn. nr.	Rev. nr.	Tittel	Målestokk
101		OVERSIKTSKART	1 : 50 000
102		SITUASJONSPLAN	1 : 2 000
103		BORERESULTATER PKT 1-5 OG 7	1 : 200
104		BORERESULTATER PKT 8-11 OG 13-14	1 : 200
105		BORERESULTATER PKT 15-17 OG 19	1 : 200
106		BORERESULTATER PKT 29, 30 OG 33	1 : 200
107		BORPROFIL PKT 9	1 : 100
108		BORPROFIL PKT 13	1 : 100
109		KORNFORDELINGSFORSØK PKT 9	
110		KORNFORDELINGSFORSØK PKT 13	

TILLEGG

- I MARKUNDERSØKELSER
- II LABORATORIEUNDERSØKELSER

1 INNLEDNING

1.1 Prosjekt

Det aktuelle området ligger nord på Mindlandet i Alstahaug kommune vest for Mosjøen.

I forbindelse med planlagt mudring i seilingsled og ny ferjekai på Mindtangen har Rambøll utført grunnundersøkelser på det aktuelle området. Alle undersøkte punkter ligger i sjøen og undersøkelsene er dermed gjort fra flåte.

1.2 Innhold

Rapporten inneholder samlede resultater fra grunnundersøkelsen med data fra felt og laboratorium. Rapporten inneholder ingen geoteknisk vurdering.

2 UNDERSØKELSER

2.1 Feltundersøkelser

Det er i uke 23 og 24 utført grunnundersøkelser utenfor Mindtangen. Totalt er det gjennomført 19 totalsonderinger slik det fremkommer av situasjonsplan, tegning 102.

Det var i utgangspunktet ønske om 33 totalsonderinger, men en del av punktene lå på bart fjell, kartlagt av dykker.

For nærmere klassifisering av løsmasser er det tatt opp totalt 11 prøver fra punktene 9 og 13.

2.2 Oppmåling

Punktene er satt ut med GPS, referansesystem NN1954 i vertikal og EUREF89 UTM33 i horisontal. Innmålingsdata finnes i tabell under kapittel 3.2.

2.3 Laboratorieundersøkelser

Det er på alle åpne prøver utført klassifisering og rutineundersøkelser i form av måling av vanninnhold og tyngdetetthet. I tillegg er det kjørt kornfordelingsforsøk på 3 prøver fra hvert hull.

Skjærstyrke ble målt på én prøve fra punkt 9 og 4 prøver fra punkt 13.

2.4 Resultater

Resultater fra totalsonderingene er presentert som enkeltboringer med en enkel løsmasseoversikt i prøvetakingspunktene på tegning 103 – 106.

Resultater fra rutineundersøkelser i laboratoriet er vist i egne borprofiler på tegning 107 og 108. Kornfordelingsforsøk fremkommer av tegning 109 og 110.

Tillegg I - II gir forklaring og metodebeskrivelse på henholdsvis utførte felt- og laboratorieundersøkelser.

3 GRUNNFORHOLD

3.1 Løsmasser

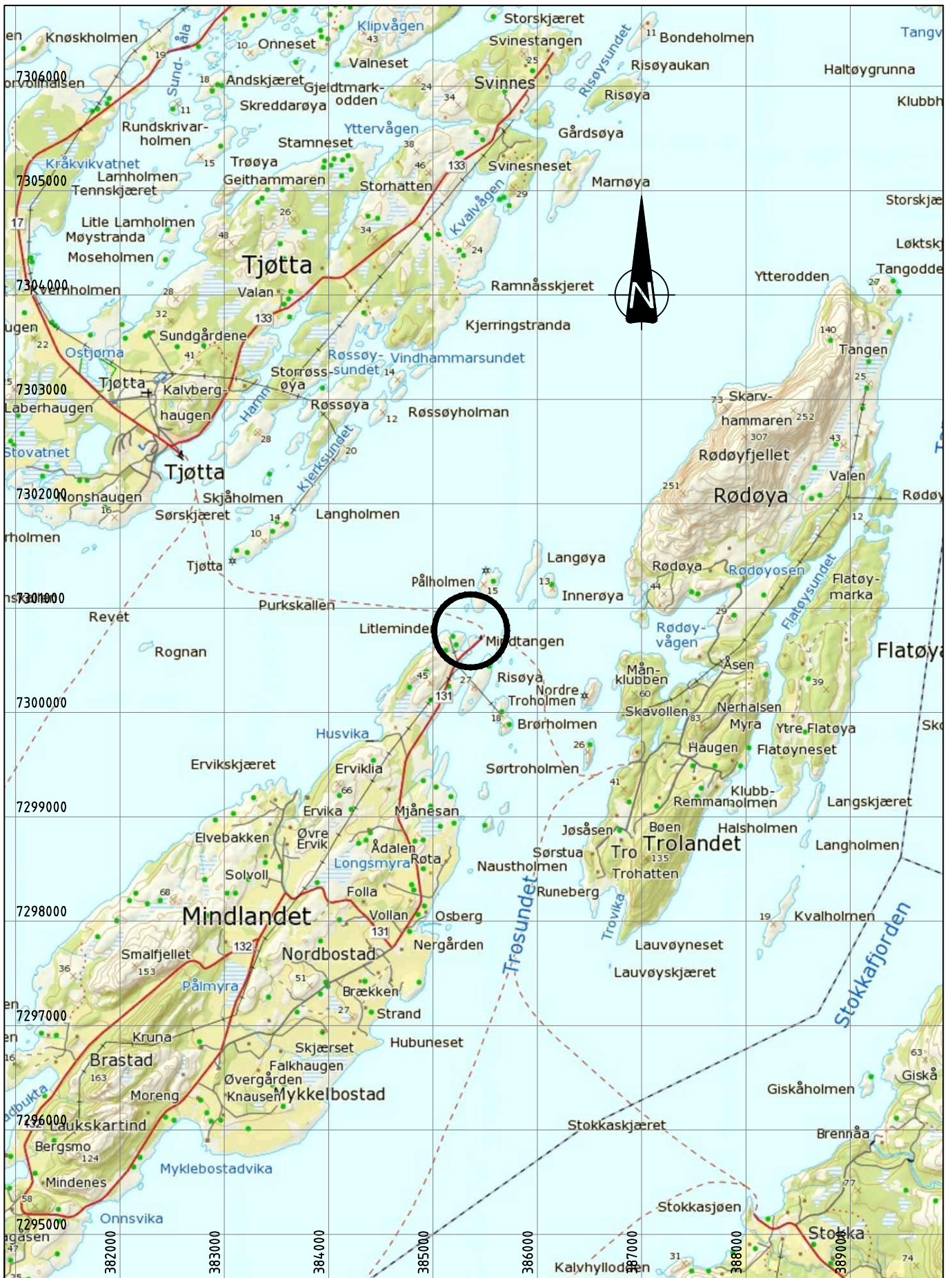
Opptatte prøver viser at løsmassene i de undersøkte punktene består i hovedsak av sand og skjellsand.

Det er i flere av punktene registrert et lag av leire- og siltholdige masser i det nedeste laget inntil 2m over fjell. Dette gjelder spesielt i punkt 5, 8, 9,13 og 16 men kan muligens også være tilfelle i punkt 3, 4, 7 og 11.

3.2 Fjell

Dybden til fjell varierer. I sonderingspunktene er det målt dybde til fjell fra 0 til 9,6 meter under terreng (sjøbunn). Bart fjell ble kartlagt ved hjelp av dykker. Detaljer finnes i tabell på neste side og situasjonsplan, tegning 102.

Punkt	Dybde til fjell i løsmasser (meter)	Nord	Øst
1	2,3	7300781.9	385361.6
2	2,9	7300774.8	385364.5
3	4,7	7300769.8	385364.7
4	5,1	7300760.7	385376.3
5	7,2	7300740.4	385393.2
6	0, registrert vha. dykker	7300734.3	385394.6
7	3,8	7300776.5	385367.7
8	5,1	7300775.4	385373.7
9	7,1	7300769.7	385373.3
10	4,7	7300749.4	385390.2
11	4,6	7300755.0	385404.0
12	0, registrert vha. dykker	7300735.9	385401.5
13	9,6	7300748.0	385424.0
14	1,2	7300734.9	385413.8
15	2,4	7300734.1	385422.2
16	3,0	7300913.2	385312.4
17	0,3	7300900.3	385323.4
18	0, registrert vha. dykker	7300904.6	385351.3
19	0,4	7300876.3	385419.9
20	0, registrert vha. dykker	7300826.5	385286.0
21	0, registrert vha. dykker	7300809.0	385325.2
22	0, registrert vha. dykker	7300798.1	385345.8
23	0, registrert vha. dykker	7300702.2	385668.3
24	0, registrert vha. dykker	7300684.0	385676.3
25	0, registrert vha. dykker	7300663.2	385671.9
26	0, registrert vha. dykker	7300712.8	385710.6
27	0, registrert vha. dykker	7300692.5	385706.0
28	0, registrert vha. dykker	7300666.2	385727.4
29	0,4	7300633.3	385757.1
30	1,2	7300627.4	385723.7
31	0, registrert vha. dykker	7300587.9	385716.6
32	0, registrert vha. dykker	7300580.2	385734.0
33	0,5	7300537.5	385783.2
34	0, registrert vha. dykker	7300521.6	385807.5

0	17.06.2015	Tekst	AKM	JSH	BKN
Rev	Dato	Tekst	Utarb	Kontr	Godkj

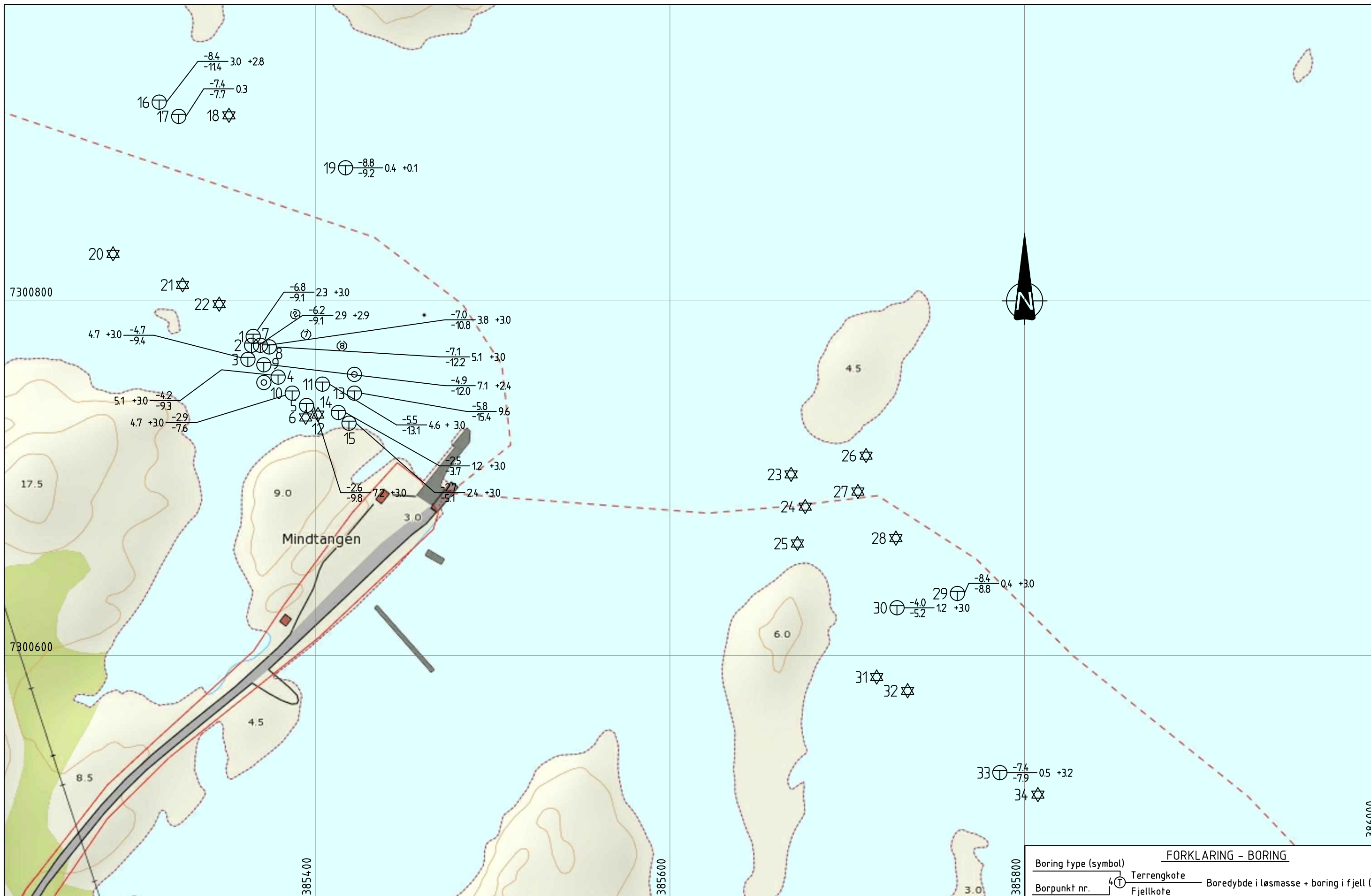
Oppdrag nr: 1350010025 Målestokk: 1: 50 000 Status:

Seilingsled Mindtangen
Statens vegvesen Region Nord

OVERSIKTSKART
UTM33 (Euref89): 03854 73008

RAMBOLL
Rambøll AS - Region Midt-Norge
P. b. 9420 Sluppen
Mellomila 79, N-7493 Trondheim
TLF: 73 84 10 00 - FAX: 73 84 10 60

Tegning nr: 101 Rev: 0

FORKLARING - BORING			
Boring type (symbol)	\odot	Terrengekote	Boreddybde i løsmasse + boring i fjell (m)
Borpunkt nr.	4	Fjellkote	

OO	17.06.2015		AKM	JHS	BKN
REV.	DATO	ENDRING	TEGN	KONTR	GODKJ
TEGNINGSSTATUS					

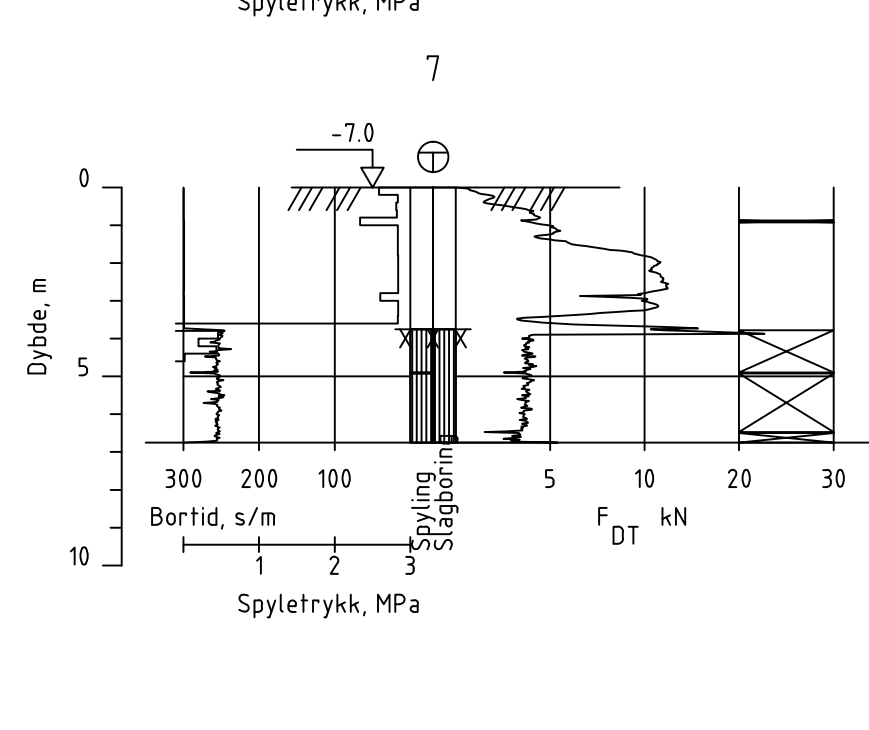
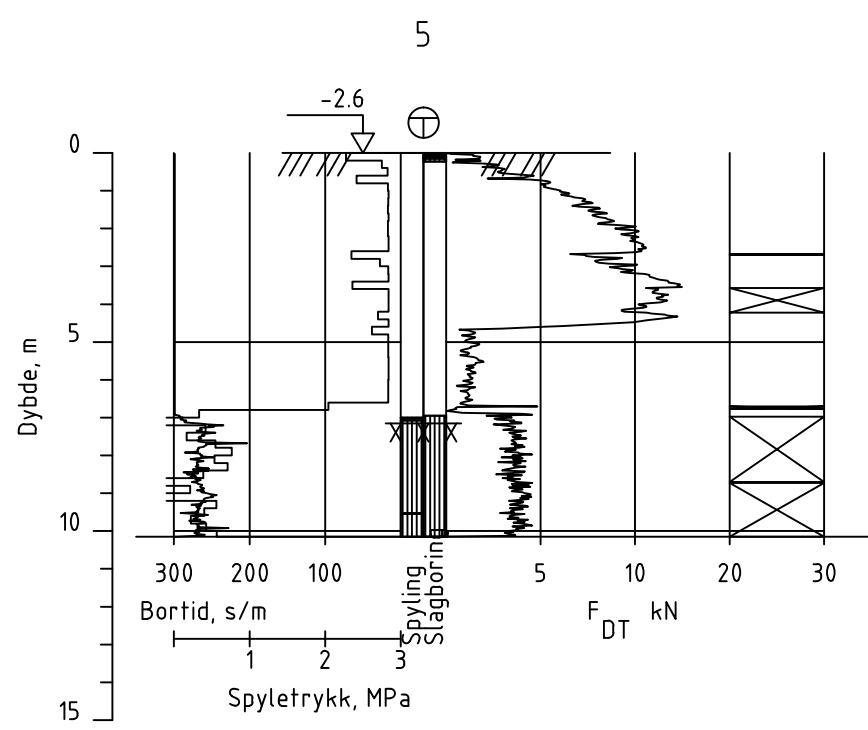
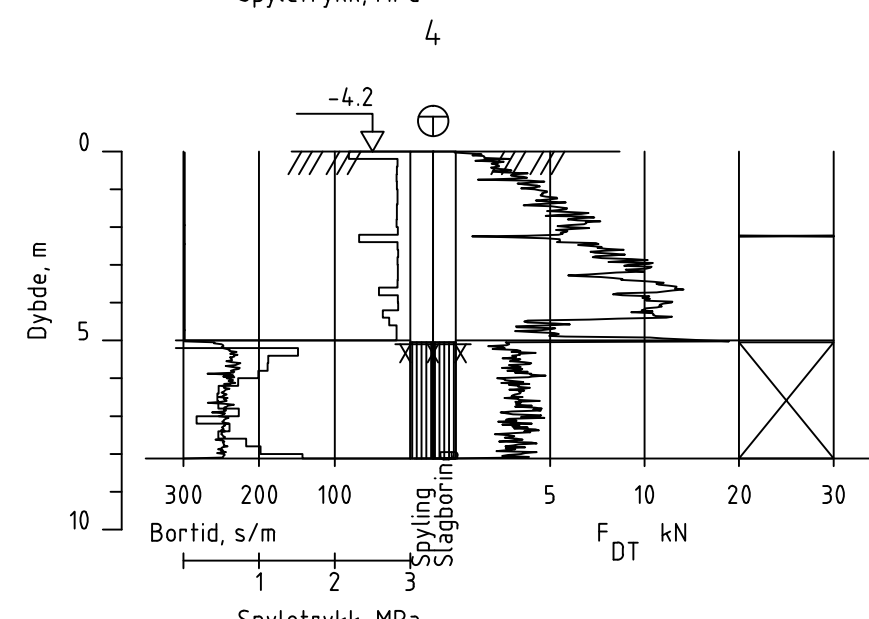
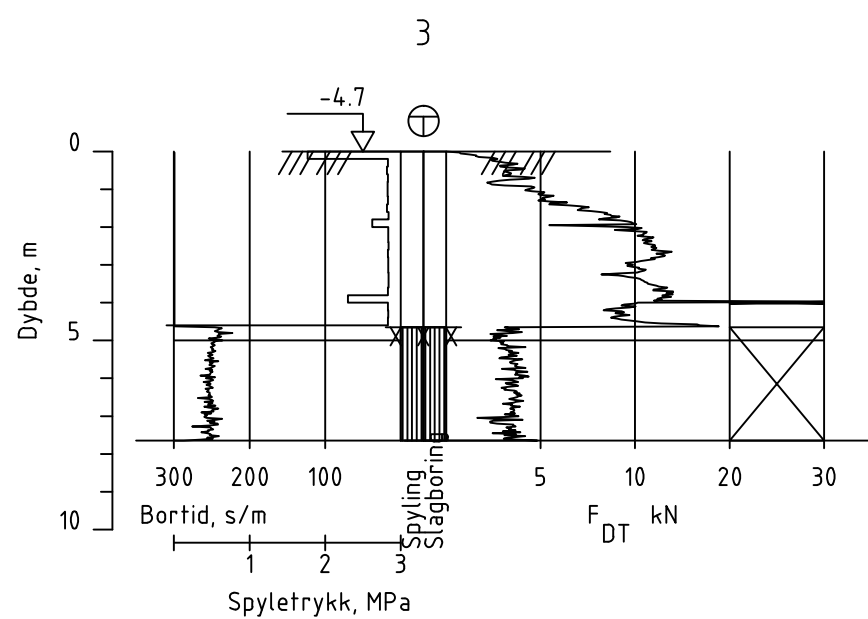
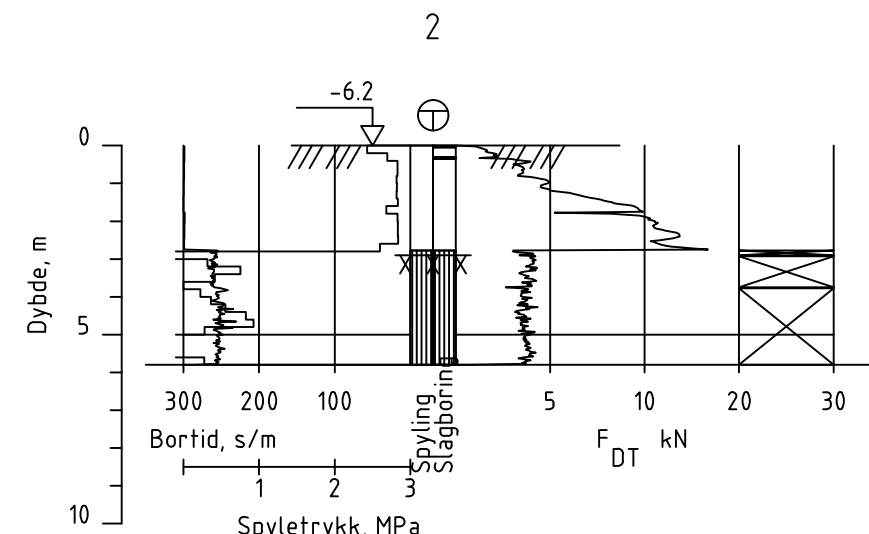
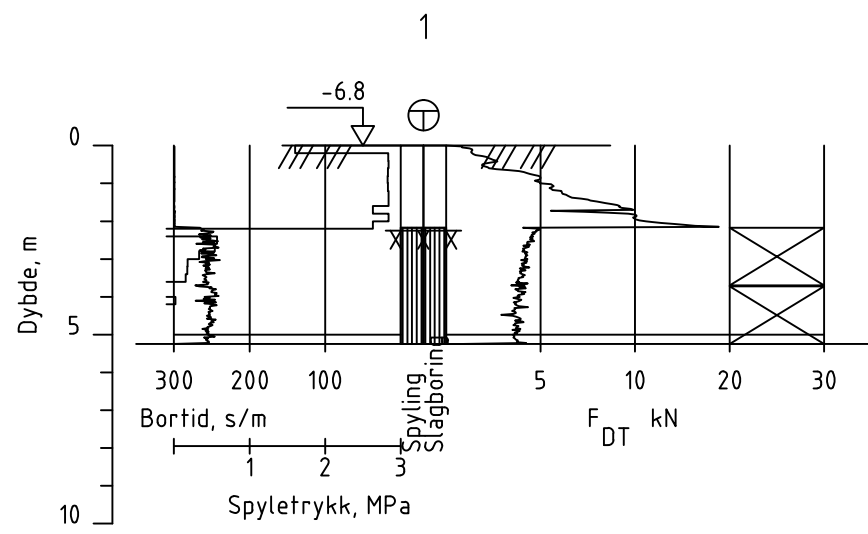
RAMBOLL
 Rambøll AS - Region Midt-Norge
 P.b. 9420 Sluppen
 Mellomila 79, N-7493 Trondheim
 TLF: 73 84 10 00 - FAX: 73 84 10 60
 www.ramboll.no

OPPDRAG
Seilingsled Mindtangen

OPPDRAGSGIVER
Statens vegvesen Region Nord

INNHold
SITUASJONSPLAN
 \odot Totalsondering
 \otimes Prøveserie
 \star Bart fjell

OPPDRAG NR.	MÅLESTOKK	BLAD NR.	AV
1350010025	1:2000	01	01
TEGNING NR.			REV.
102			0

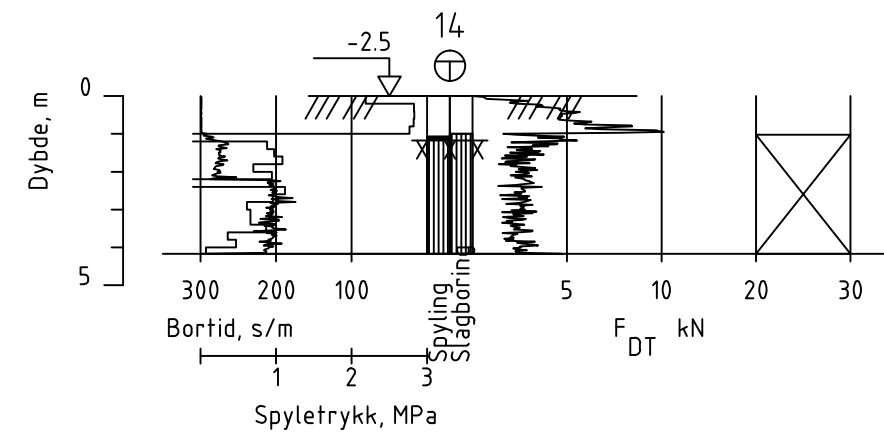
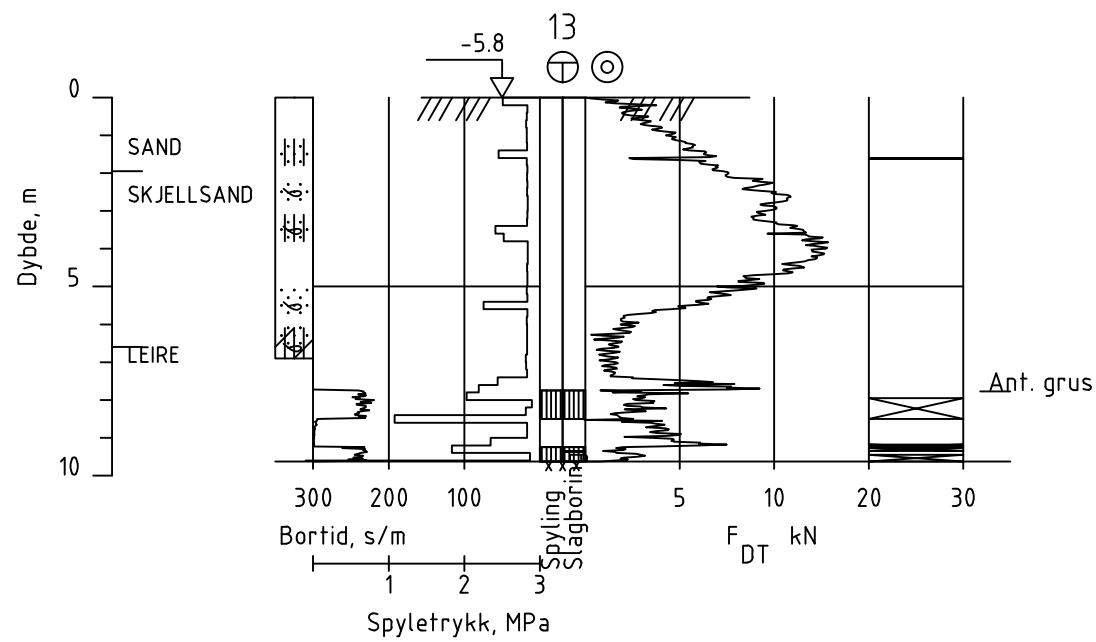
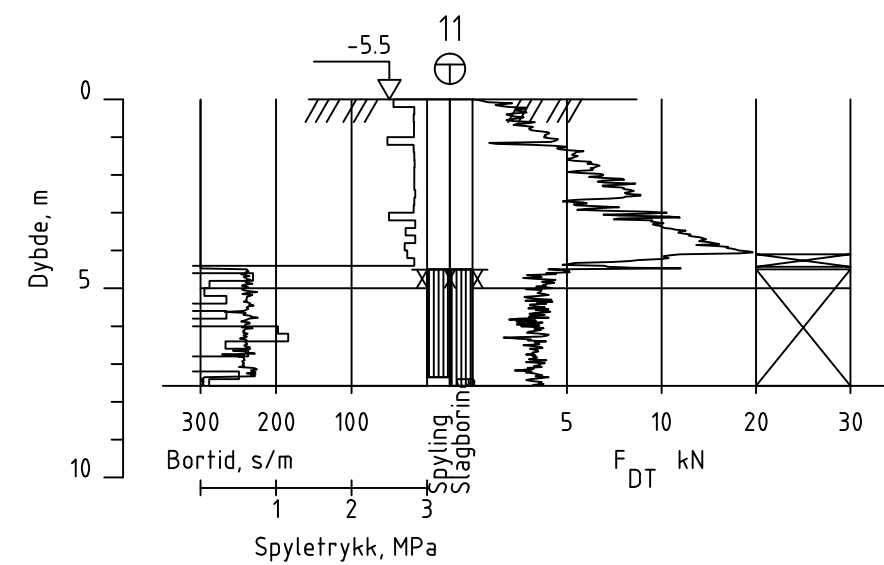
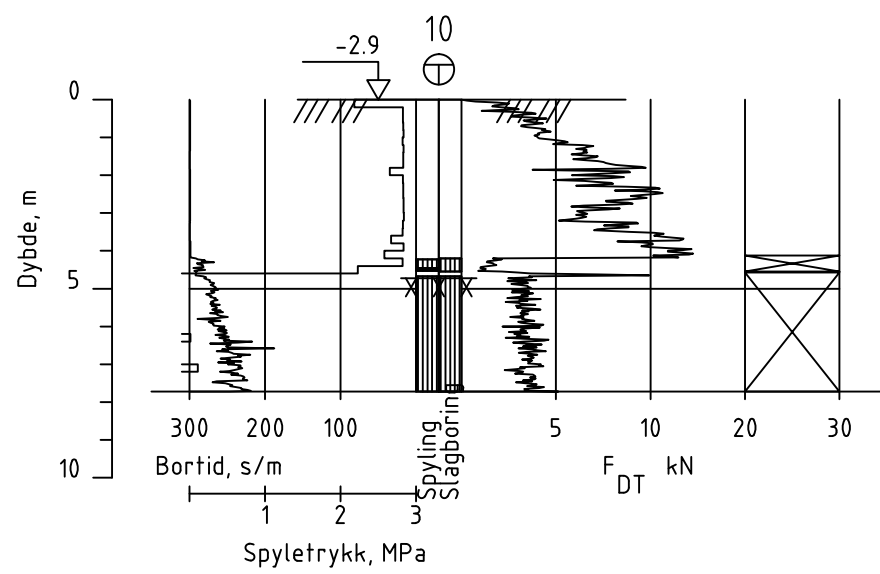
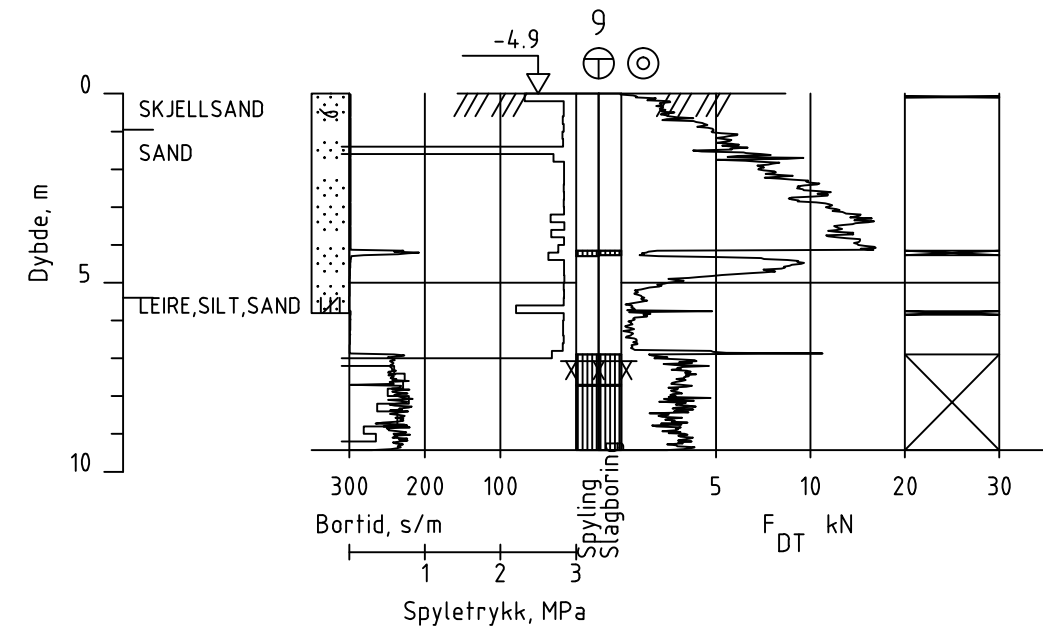
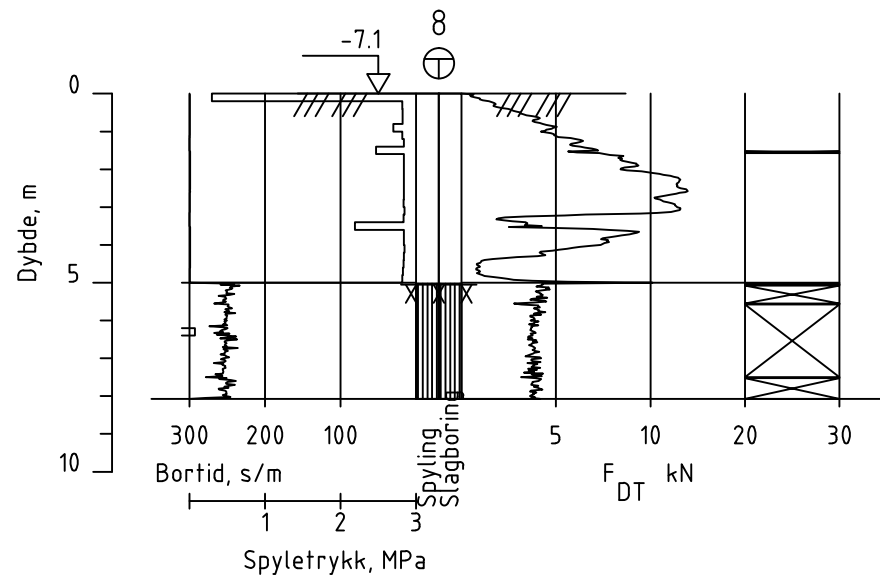
OO	17.06.2015		AKM	JSH	BKN
REV.	DATO	ENDRING	TEGN	KONTR	GODKJ
TEGNINGSSTATUS					

RAMBOLL
 Rambøll AS - Region Midt-Norge
 P.b. 9420 Sluppen
 Mellomila 79, N-7493 Trondheim
 TLF: 73 84 10 00 - FAX: 73 84 10 60
 www.ramboll.no

OPPDRAG
Seilingsled Mindtangen
 OPPDRAGSGIVER
Statens vegvesen Region Nord

INNHOOLD
BORERESULTATER
 ⊕ Totalsondering
 ⊙ Prøveserie

OPPDRAG NR.	MÅLESTOKK	BLAD NR.	AV
1350010025	1:200	01	01
TEGNING NR.			REV.
103			0

OO	17.06.2015		AKM	JSH	BKN
REV.	DATO	ENDRING	TEGN	KONTR	GODKJ
TEGNINGSSTATUS					

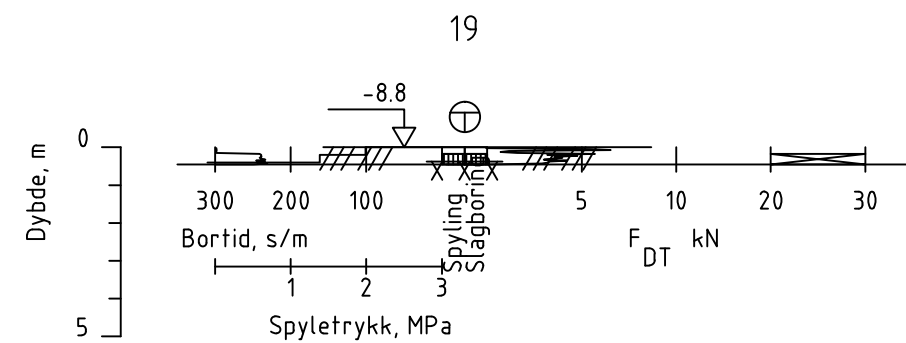
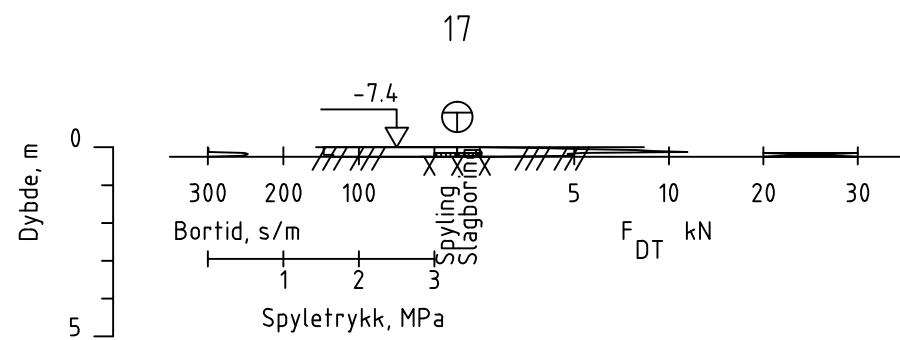
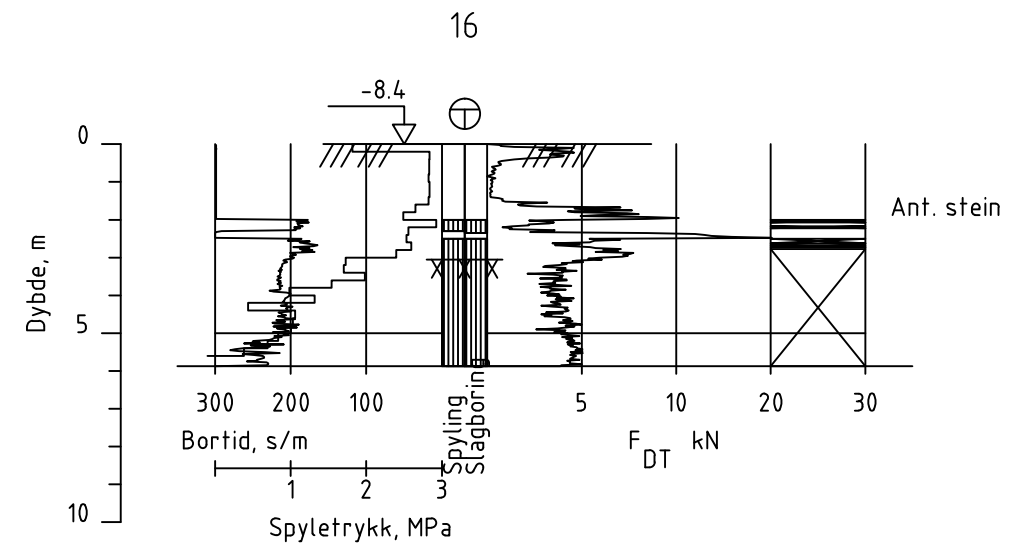
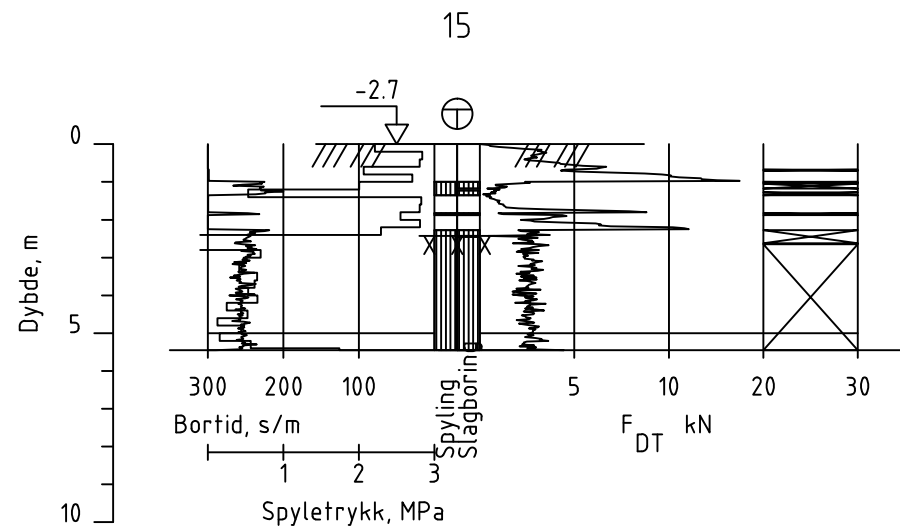
Rambøll AS - Region Midt-Norge
P.b. 9420 Sluppen
Mellomila 79, N-7493 Trondheim
TLF: 73 84 10 00 - FAX: 73 84 10 60
www.ramboll.no

OPPDRAG
Seilingsled Mindtangen

OPPDRAGSGIVER
Statens vegvesen Region Nord

INNHOLD
BORERESULTATER
⊕ Totalsondering
⊙ Prøveserie

OPPDRAG NR. 1350010025	MÅLESTOKK 1:200	BLAD NR. 01	AV 01
TEGNING NR. 104			REV. 0

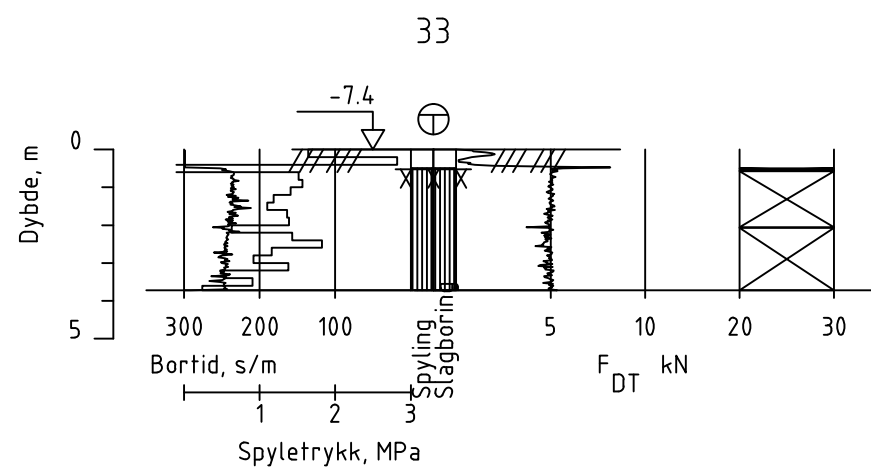
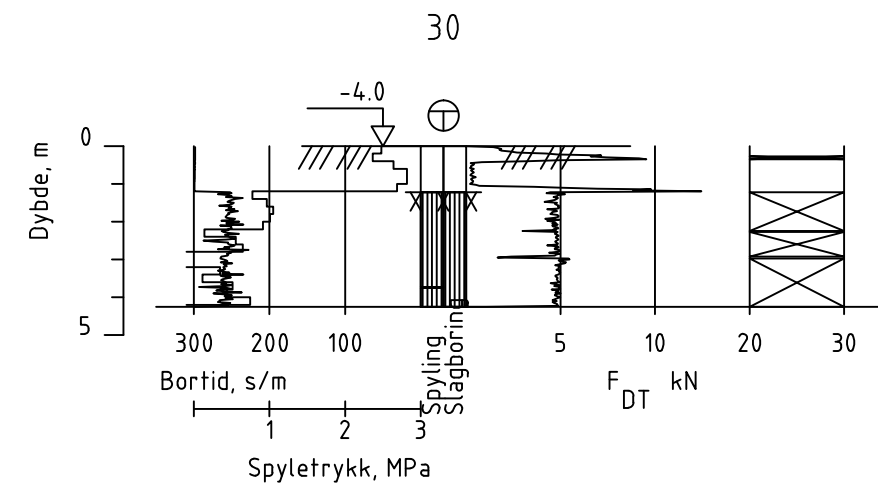
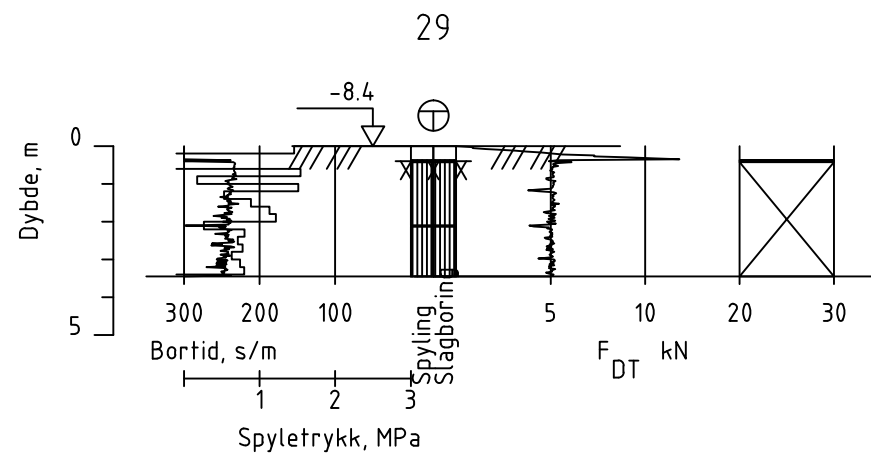
OO	17.06.2015		AKM	JSH	BKN
REV.	DATO	ENDRING	TEGN	KONTR	GODKJ
TEGNINGSSTATUS					

RAMBOLL
 Rambøll AS - Region Midt-Norge
 P.b. 9420 Sluppen
 Mellomila 79, N-7493 Trondheim
 TLF: 73 84 10 00 - FAX: 73 84 10 60
 www.ramboll.no

OPPDRAG
Seilingsled Mindtangen
 OPPDRAGSGIVER
Statens vegvesen Region Nord

INNHOOLD
BORERESULTATER
 ⊕ Totalsondering
 ⊙ Prøveserie

OPPDRAG NR. 1350010025	MÅLESTOKK 1:200	BLAD NR. 01	AV 01
TEGNING NR. 105			REV. 0

OO	17.06.2015		AKM	JSH	BKN
REV.	DATO	ENDRING	TEGN	KONTR	GODKJ
TEGNINGSSTATUS					

RAMBOLL
 Rambøll AS - Region Midt-Norge
 P.b. 9420 Sluppen
 Mellomila 79, N-7493 Trondheim
 TLF: 73 84 10 00 - FAX: 73 84 10 60
 www.ramboll.no

OPPDRAG
Seilingsled Mindtangen

OPPDRAGSGIVER
Statens vegvesen Region Nord

INNHold
BORERESULTATER
 ⊕ Totalsondering
 ⊙ Prøveserie

OPPDRAG NR. 1350010025	MÅLESTOKK 1:200	BLAD NR. 01	AV 01
TEGNING NR. 106			REV. 0

Dybde, m	Jordart	Sign.	Lab. nr	Vanninnhold (w) i %				γ kN/m ³	Skjærfasthet (C_u) i kPa				S _t	
				10	20	30	40		10	20	30	40		
5	SAND fin, siltig enkelt små skjellrester og små planterester		07	K		28	29	30	19.3					
	SKJELLSAND	fin	08			28	29	19.5		10				
		siltig, planterester	09	K		28	29	19.8		10				
10			10			35	38	17.6		10				
	LEIRE, siltig, mye skjellrester	siltig, leirig, skjell-tag	11	K		35	38	18.5						
15														
20														

Enkelt trykkforsøk : (strek angir def. % v/brudd)

Konusforsøk - Omrørt/uforstyrret: ▼ / ▽

Penetrometerforsøk Konsistensgrense w_p ———— w_L

Andre forsøk:

T= Treksialforsøk Ø= Ødometerforsøk

K= Kornfordeling

0	17.06.2015		AKM	JSH	BKN
Rev.	Dato	Tekst	Utarb	Kontr	Godkj

Oppdrag nr. 1350010025 Målestokk: 1:100 Status: Datarapport

Seilingsled Mindtangen
Statens vegvesen Region Nord

BORPROFIL HULL NR.: 13

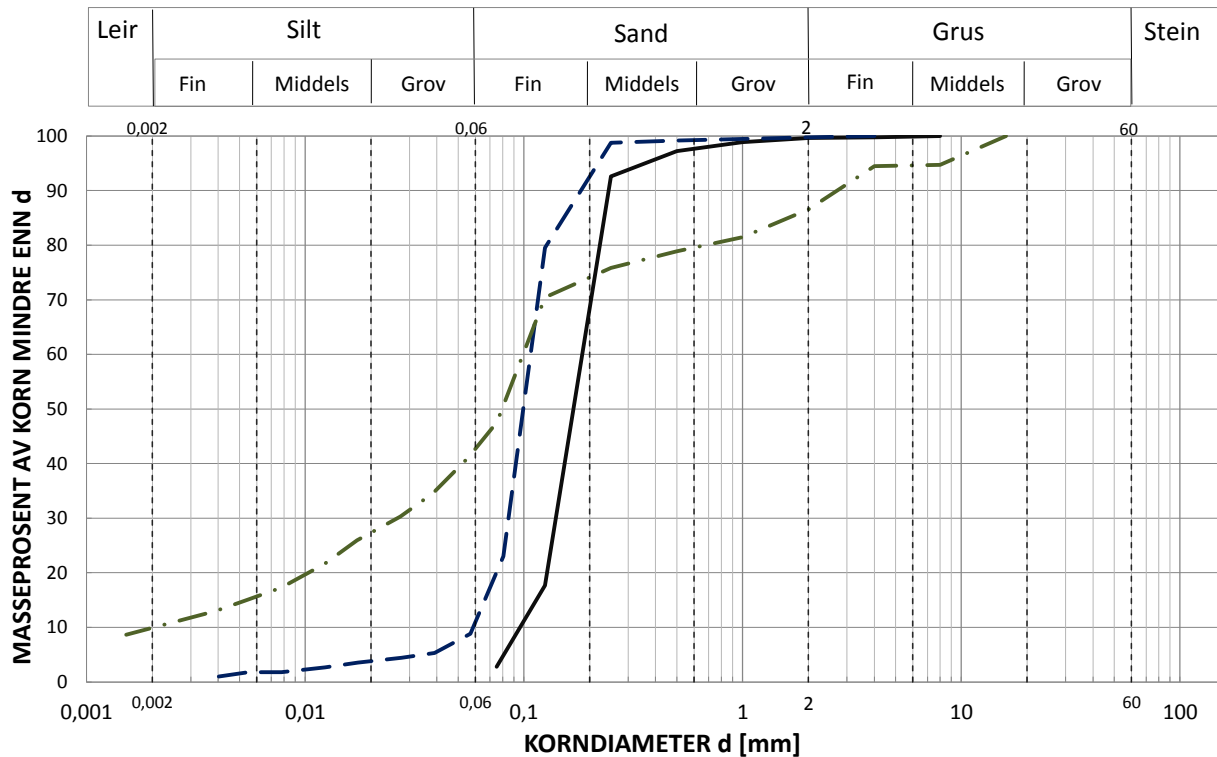
TERRENGHØYDE: -5.8 PRØVETYPPE: 54mm

RAMBOLL

Rambøll AS - Region Midt-Norge
P.b. 9420 Sluppen
Mellomila 79, N-7493 Trondheim
TLF: 73 84 10 00 - FAX: 73 84 10 60
www.ramboll.no

Tegning nr. Rev.

108 0

Symbol	—	- - -	- · - · -	- - - - -	- · · · - ·
Prøve	A	B	C	D	E
Borhull	9	9	9		
Dybde	0,1-0,9m	2,1-2,9m	5,1-5,9m		
labnr	1	3	6		
Beskrivelse	Sand	Sand	Materiale, sandig,siltig, leirig		
d ₁₀	0,099	0,059	0,002		
d ₂₅	0,137	0,082	0,016		
d ₅₀	0,179	0,102	0,081		
d ₆₀	0,196	0,110	0,102		
d ₇₅	0,221	0,121	0,231		
C _u	2,0	1,9	45,3		
% < 0,02mm	0,7	3,8	27,1		
% < 0,063mm	2,3	12,5	43,5		
% < 0,2mm	62,6	91,1	73,7		
Telegruppe	1	2	4		

$$C_u = d_{60}/d_{10} \quad (\text{alternativt } d_{75}/d_{25})$$

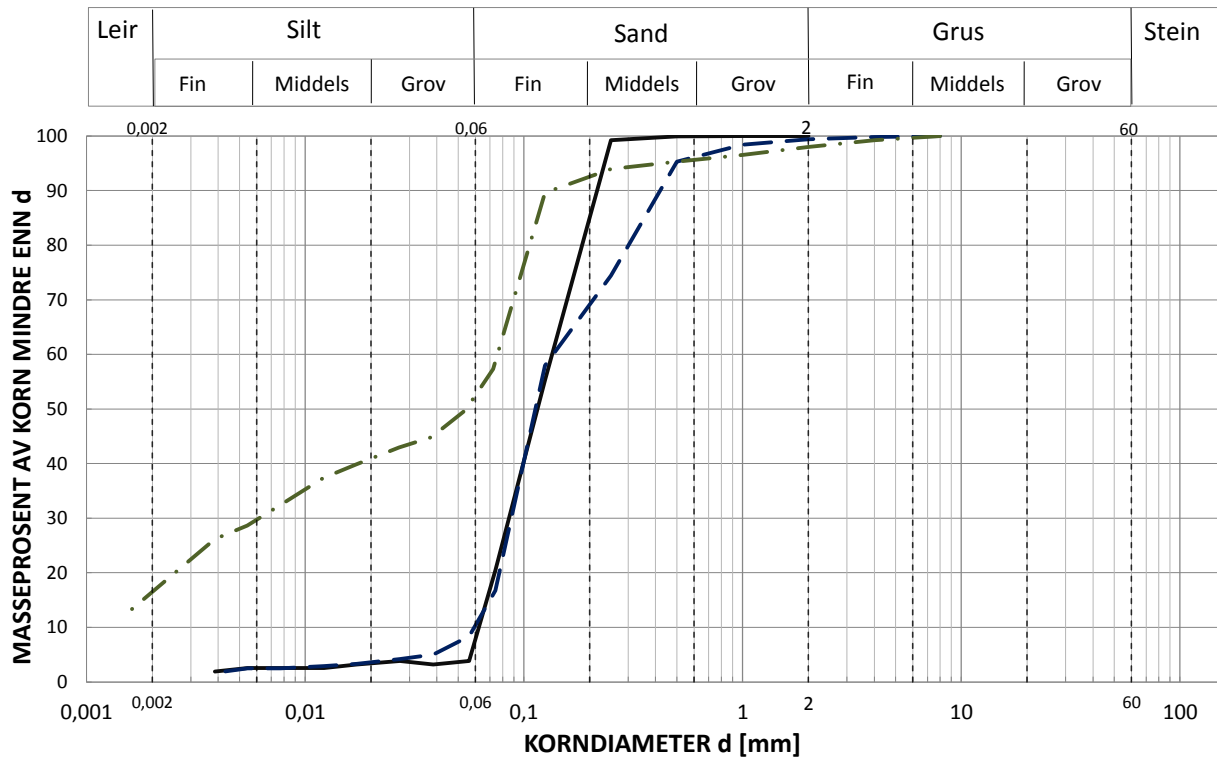

Rambøll, Divisjon Geo og Miljø
Mellomila 79, N-7493 Trondheim

Versjon 2015-01-08

Seilingsled Mindtangen
Statens vegvesen Region Nord
KORNFORDELINGSFORSØK

Revisjon	Oppdrag 1350010025
Tegn./kontr. ESK/AKM	Bilag
Dato 25.06.2015	Tegn. Nr. 109

Symbol	—	- - -	- · - · -	- - - - -	- · · · ·
Prøve	A	B	C	D	E
Borhull	13	13	13		
Dybde	1,1-1,9m	3,1-3,9m	6,1-6,9m		
labnr	7	9	11		
Beskrivelse	Sand	Sand	Leire, siltig, sandig		
d_{10}	0,063	0,060			
d_{25}	0,081	0,084	0,004		
d_{50}	0,117	0,115	0,055		
d_{60}	0,138	0,141	0,077		
d_{75}	0,181	0,257	0,101		
C_u	2,2	2,4	27,7		
% < 0,02mm	3,4	3,6	40,8		
% < 0,063mm	10,2	11,6	53,5		
% < 0,2mm	81,6	67,8	92,2		
Telegruppe	2	2	4		

$$C_u = d_{60}/d_{10} \quad (\text{alternativt } d_{75}/d_{25})$$

Rambøll, Divisjon Geo og Miljø
Mellomila 79, N-7493 Trondheim

Versjon 2015-01-08

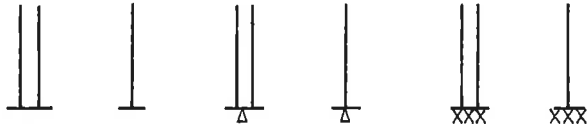
Seilingsled Mindtangen
Statens vegvesen Region Nord
KORNFORDELINGSFORSØK

Revisjon	Oppdrag 1350010025
Tegn./kontr. ESK/AKM	Bilag
Dato 25.06.2015	Tegn. Nr. 110

MARKUNDERSØKELSER

Sonderinger utføres for å få en orientering om grunnens relative fasthet, lagdeling og dybder til antatt fjell eller annen fast grunn.

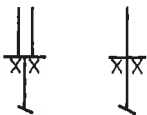
Avslutning av boring (gjelder alle sonderingstyper).

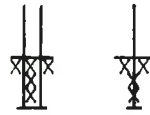
Boring avsluttet (årsak ikke angitt)

Antatt stein, morene, sand ol.

Antatt fjell

Boret i antatt fjell. (Hvis overgangen er ukjent, settes spørsmåltegn.)

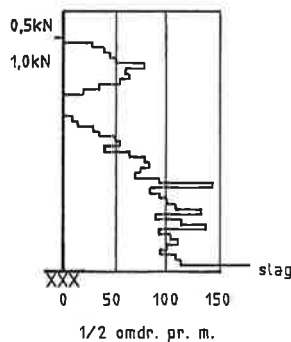
Boret i fjell og kjerne opptatt.

⊗ **Fjellkontrollboring** utføres med 32 mm stenger med muffeskjøter og hardmetallkroner nederst. Boret drives av en tung trykkluftdrevet borhammer under spyling med vann av høyt trykk. Når fjell er nådd, bores noe ned i fjellet, vanligvis ca. 3 meter, under registrering av borsynk for sikker påvisning.

⊙ **Prøvetaking** utføres for undersøkelse i laboratoriet av grunnens geotekniske egenskaper. **Uforstyrrede prøver** tas opp med NGI's 54 mm stempelprøvetaker. Prøvene skjæres ut med tynnveggede stålsylindere med innvendig diameter 54 mm og lengde 80 cm (evt. 40 cm). Prøvene forsegles i begge ender for å hindre uttørring før de åpnes i laboratoriet.

Representative prøver tas med forskjellige typer støtbor- og ram-prøvetaker, ved sandpumpe i nedspylte eller nedrammede foringsrør, av oppspylt materiale ved nedspyling av foringsrør og ved skovlboring i de øvre lag. Slike prøver tas hvor grunnen ikke egner seg for vanlig sylindreprøvetaker og hvor slike prøver tilfredsstillende formålet.

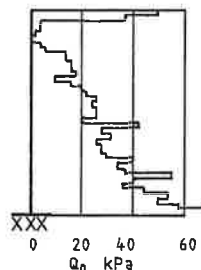
● **Dreiesondering** utføres med 22 mm stålstenger med glatte skjøter påsatt en 200 mm lang spiss av firkantstål som er tilspisset i enden og vridd en omdreining. Boret belastes med inntil 1 kN og hvis det ikke synker for denne last, dreies det ned med motor eller for hånd. Antall halve omdreining pr. 20 cm synkning noteres. Ved optegninger vises antall halve omdreining pr. meter synkning grafisk med dybden i borhullet og belastningen angis til venstre for borhullet.

⊕ **Totalsondering** kombinerer dreietrykksondering og fjellkontrollboring. Det brukes hydraulisk drevet borrhigg. Boring gjennom stein og blokk og ned i berg utføres ved slag og spyling.

Boredata (nedpressingskraft, synkhastighet, spyletrykk etc.) måles ved elektriske givere og overføres automatisk til en elektronisk registreringsenhet (Geoprinter). Resultatene tegnes opp vha. EDB.

▼ **Ramsondering** utføres med 32 mm stålstenger med glatte skjøter og en normert spiss. Boret rammes ned i grunnen av et fall-lodd med vekt 0,635 kN og konstant fallhøyde 0,6 m. Motstanden mot nedramming registreres ved antall slag pr. 20 cm synkning.

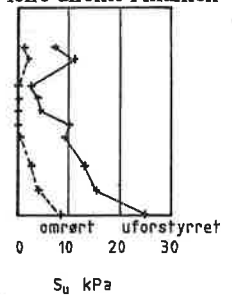

Rammemotstanden:

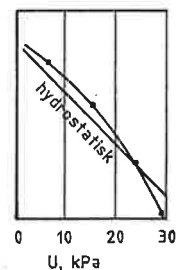
$$Q_0 = \frac{\text{Loddvekt} \times \text{fallhøyde}}{\text{synkning pr. slag}} \text{ (kNm/m)}$$

angis i diagram som funksjon av dybden.

+ **Vingeboring** bestemmer udrenert skjærstyrke (s_u) av leire direkte i marken (in situ). Måling utføres ved at et vingekor, som er presset ned i grunnen, dreies rundt med bestemt jevn hastighet til brudd i leira. Maksimalt dreiemoment gir grunnlag for å beregne leiras udrenerte skjærstyrke, som også måles i omrørt tilstand etter brudd.

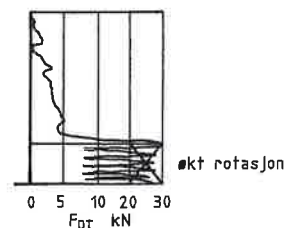
⊖ **Porevanntrykket** i grunnen måles med et piezometer. Dette består av et sylindrisk filter av sintret bronse som trykkes eller rammes ned til ønsket dybde ved hjelp av rør. Vanntrykket ved filteret registreres enten **hydraulisk** som stighøyden i en plastslange inne i røret (ved overtrykk påsettes manometer over terreng) eller **elektronisk** ved hjelp av en direkte trykkmåler innenfor filteret.

Grunnvannstanden observeres vanligvis direkte ved vannstand i borhullet.

⊖ **Dreietrykksondering** utføres med 36 mm glatte skjøtbare stålstenger påsatt en normert spiss. Borstangen trykkes ned med konstant hastighet 3 m/min. og konstant rotasjon 25 omdr./min.

Sonderingsmotstanden registreres som den til en hver tid nødvendige nedpressingskraft for å holde normert nedtrengnings-hastighet. Når motstanden øker slik at normert nedtrengnings-hastighet ikke kan opprettholdes, økes rotasjonshastigheten. Dette anføres i diagrammet.

LABORATORIEUNDERSØKELSER

Ved åpning av prøven beskrives og klassifiseres jordarten. Videre kan bestemmes:

Romvekt

(γ i kN/m^3) for hel sylinder og utskåret del.

Vanninnhold

(w i %) angitt i prosent av tørrvekt etter tørking ved 110°C .

Flytegrense

(w_L i %) og utullingsgrense (w_P i %) som angir henholdsvis høyeste og laveste vanninnhold for plastisk (formbart) område av leirmateriale. Differansen $w_L - w_P$ benevnes plastisitetsindeks. Er det naturlige vanninnhold over flytegrensen, blir materialet flytende ved omrøring.

Udrenert skjærstyrke

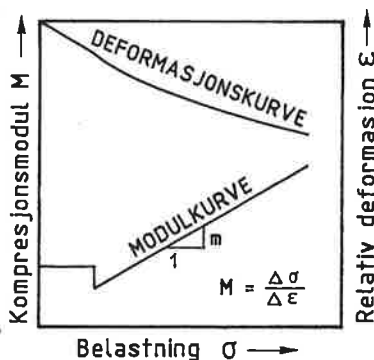
(s_u i kN/m^2) av leire ved hurtige enaksiale trykkforsøk på uforstyrrede prøver med tverrsnitt $3,6 \times 3,6 \text{ cm}^2$ (evt. hel prøve) og høyde 10 cm. Skjærstyrken settes lik halve trykkfastheten. Dessuten måles skjærstyrken i uforstyrret og omrørt tilstand ved konusforsøk, hvor nedsynkningen av en konus med bestemt form og vekt registreres og skjærstyrken tas ut av en kalibreringstabell. Penetrometer, som også er en indirekte metode basert på innsynkning, brukes særlig på fast leire.

Sensitiviteten (S_t)

er forholdet mellom udrenert skjærstyrke av uforstyrret og omrørt materiale, bestemt på grunnlag av konusforsøk i laboratoriet. Med kvikkleire forstås en leire som i omrørt tilstand er flytende, omrørt skjærstyrke $< 0,5 \text{ kN/m}^2$.

Kompressibilitet

av en jordart ved ødometerforsøk. En prøve med tverrsnitt 20 cm^2 og høyde 2 cm belastes trinnvis i et belastningsapparat med observasjon av sammentrykningen for hvert trinn som funksjon av tiden. Resultatet tegnes opp i en deformasjons- og modulkurve og gir grunnlag for setningsberegning.

Humusinnhold

(relativt) ut fra fargeomslag i en natronlutopløsning.

En nøyaktigere metode er våt-oksydasjon med hydrogenperoksyd der humusinnholdet settes lik vekttapet (evt. glødetapet ved humusrike jordarter) og uttrykkes i vektprosent av tørt materiale.

Saltinnhold

(g/l eller o/oo) i porevannet ved titrering med sølvnitratopløsning og kaliumkromat som indikator.

Kornfordeling

ved sikting av fraksjonene større enn $0,06 \text{ mm}$. For de finere partikler bestemmes den ekvivalente korndiamter ved hydrometeranalyse. En kjent mengde materialer slemmes opp i vann og romvekten av suspensjonen måles i en bestemt dybde som funksjon av tiden. Kornfordelingen kan så beregnes ut fra Stoke's lov om kulers sedimentasjonshastighet.

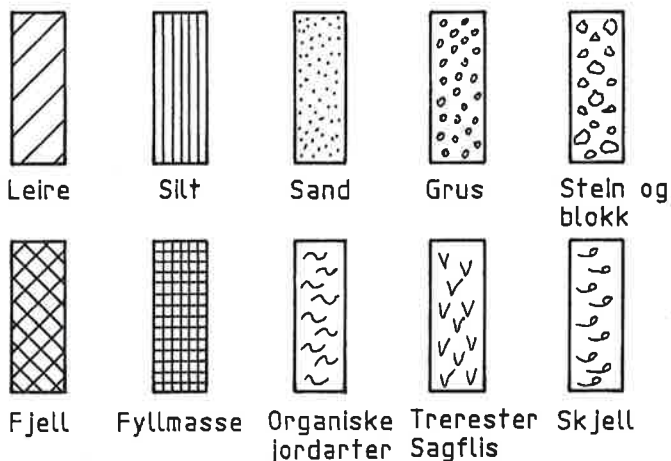
Fraksj.betegn.	Leir	Silt	Sand	Grus	Stein	Blokk
Kornstørr. mm	$< 0,002$	$0,002 - 0,06$	$0,06 - 2$	$2 - 60$	$60 - 600$	> 600

Jordarten

benevnes i henhold til korngraderingen med substantiv for den dominerende, og adjektiv for medvirkende fraksjon. Jordarten angis som leire når leirinnholdet er over 15%. Morene er en usortert breavsetning som kan inneholde alle kornstørrelser fra leir til blokk.

Organiske jordarter

klassifiseres etter opprinnelse og omdanningsgrad (torv, gytje, dy, matjord).

Anmerkning

- T = tørrskorpe
- R = resedimenterte masser
- K = kvikkleire
- Ved blandingsjordarter kombineres signaturene.
- Morene vises med skyggelegging.
- For konkresjoner kan bokstavssymboler settes inn i materialsignaturen:
 - Ca. = kalkkonkresjoner
 - Fe = jernkonkresjoner
 - AH = aurhelle